

WRATTEN

Verruca

Wat zijn wratten?

Wratten zijn meestal dikke, bloemkoolachtige uitgroeisels van de huid. Wratten voelen vaak ruw aan. De medische benaming is verruca. Wratten zitten vooral op de handen en voeten, maar kunnen over het hele lichaam voorkomen. Dikwijls zijn er meerdere wratten tegelijkertijd aanwezig. Wratten komen veel voor, met name bij kinderen en jongvolwassenen.

Hoe krijgt u wratten?

Wratten worden veroorzaakt door een virus (het humaan papillomavirus). Dit virus is besmettelijk. Je kan een wrat krijgen als je huid met het virus in contact komt. Dit gebeurt sneller wanneer de huid kapot is of verweekt. De tijd tussen de besmetting met het virus en het ontstaan van een wrat wisselt. Dit is meestal twee tot zes maanden, maar kan ook langer dan een jaar zijn.

Welke klachten geven wratten en hoe zien wratten eruit?

Meestal heb je geen last van de wratten, maar sommige wratten kunnen pijn doen. Veel mensen vinden de wrat er niet mooi uitzien en schamen zich ervoor.

Wratten worden ingedeeld naar de plaats waar ze zich bevinden (op handen, voeten) of naar vorm (gewone wrat, mozaïekwrat, doornwrat, vlakke wrat en draadvormige wrat).

De gewone wrat (*verruca vulgaris*) zie je vooral op handen en voeten, soms op knieën en ellebogen. Het zijn vaak bloemkoolachtige bultjes die soms hard aanvoelen. Meestal zijn er meerdere wratten tegelijk aanwezig.

De voetwrat (*verruca plantaris*) zit op de voetzool. Vaak zit er een dikke eeltlaag op de wrat. Er zijn twee verschillende soorten voetwratten: de mozaïekwrat (die zich oppervlakkig uitbreidt) en de doornwrat (in de diepte groeiend en pijnlijk). Voetwratten zijn vaak hardnekkig en groeien diep in de huid door de druk op de voetzool.

De vlakke wrat (verruca plana) is een glad, plat en slechts enkele millimeters groot, met huidkleurig / roze of lichtbruin bobbeltje. Vaak zijn er veel tegelijk. Ze komen vooral voor op het gezicht, onderarmen, handruggen en benen.

De draadvormige wrat (verruca filiformis) is een uitstulpinkje van de huid op een smalle steel. Ze zitten meestal in het gezicht. Bij kinderen komen ze vooral voor op de lippen, neus of oogleden.

Zijn wratten besmettelijk?

Ja, wratten zijn besmettelijk. Je krijgt ze door contact met iemand die wratten heeft. De wratten op de voetzool krijg je waarschijnlijk door geïnficeerde huidschilfers en stukjes wrat. Dit komt door op blote voeten lopen in gemeenschappelijke ruimtes (kleedkamers, doucheruimten, zwembaden, gymnastieklokalen, spreekkamers).

Hoe weet uw arts of u wratten heeft?

De arts ziet meestal direct of u wratten heeft. Eventueel kan wat verhoorning worden weggeschrapt, waardoor de zwarte puntjes zichtbaar worden.

Welke behandelingen van wratten zijn er?

Behandelen is vaak niet nodig. De wratten verdwijnen vanzelf binnen twee jaar bij tweederde van de patiënten. Behandelen is alleen nodig wanneer u last heeft van de wratten, de wratten pijn doen of als de wratten u cosmetisch storen. Doel van elke behandeling is het kapotmaken van het bovenste deel van de huid, waarin de virusdeeltjes zich bevinden.

De behandeling van wratten is niet eenvoudig. Er is niet één goede methode die bij iedereen effectief is. De resultaten van de behandeling van wratten zijn daarom ook erg wisselend en vaak teleurstellend.

Hieronder staan de verschillende behandelingen beschreven:

AANSTIPVLOEISTOFFEN EN ZALVEN MET SALICYLZUUR

Het aanbrengen van salicylzuur in zalf of vloeistof op de wrat is bewezen effectief. Deze middelen verweken de hoornlaag. Soms worden hier nog andere stoffen aan toegevoegd (zoals melkzuur of dithranol).

De zalf of vloeistof wordt eenmaal per dag aangebracht. Salicylzuur werkt beter onder een pleister. Smeer de huid rondom de wrat in met vaseline. Dit beschermt de gezonde huid. Verwijder de verweekte hoornlaag regelmatig met een mesje, eeltvijl of puimsteen. Verweek de wratten eerst in warm water gedurende een kwartier. Na het verdwijnen van de wrat, wordt geadviseerd nog een à twee weken door te gaan om er zeker van te zijn dat er geen virus achterblijft. De behandeling kan pijnlijk zijn, soms treedt irritatie op.

BEVRIEZING MET VLOEIBARE STIKSTOF

Met een wattenstok of een soort spuitbus wordt de wrat bevroren met vloeibare stikstof. Hierdoor wordt het weefsel beschadigd. De bedoeling is dat er een blaar ontstaat waarbij de wrat in het blaardak achterblijft. De huid geneest binnen vier tot zeven dagen. De behandeling moet vaak herhaald worden met tussenpozen van enkele weken. In de tussentijd worden vaak aanstipvloeistoffen of zalven gebruikt om nog meer huidlagen te kunnen afpellen.

Deze behandeling is voor voetwratten wat minder succesvol, omdat de blaarvorming minder goed optreedt vanwege het feit dat de hoornlaag hier dikker is.

De behandeling is pijnlijk en na een dag kunnen (bloed)blaren ontstaan. Naderhand kan de huid wat lichter gekleurd zijn, vooral bij mensen met een donkere huid. Rond de nagels kan bevriezen erg pijnlijk zijn. Soms kunnen de nagels blijvend beschadigd raken.

MONOCHLOORAZIJNZUUR, BICHLORAZIJNZUUR EN TRICHLORAZIJNZUUR

Dit zijn agressief bijtende stoffen die worden gebruikt voor dikke wratten op handpalmen en voetzolen. Ze worden aangebracht op de wrat met een houten stokje dat even in de vloeistof is gedoopt. Dit kan om de zeven à tien dagen worden herhaald. Tussendoor kan salicylzuur de wrat verder verweken. Wanneer de wratten dun zijn, kan deze behandeling pijnlijk zijn.

UITLEPELEN (EXCOCHLEATIE) EN WEGSNIJDEN

Soms worden wratten, onder plaatselijke verdoving, weg 'gelepeld' of gesneden. Hierna wordt het wondgebied dichtgeschroeid (gecoaguleerd). De wond geneest in ongeveer twee weken. Na deze behandeling komt 20% van de wratten binnen enkele maanden terug.

Er is kans op blijvende littekenvorming. Voetwratten kunnen daarom beter niet worden weggesneden in verband met blijvende hinder bij het lopen.

WEGBRANDEN (COAGULATIE)

Deze behandeling is effectief, maar meestal te agressief. De wrat wordt weggebrand door middel van een elektrische stroom. Hierbij kan littekenvorming ontstaan, wat onder de voet blijvende hinder zal geven.

VITAMINE-A-ZUUR BEVATTENDE CRÈME

Vitamine-A-zuur bevattende crème maakt de hoornlaag dunner. Het werkt vooral bij platte wratten. Het wordt een of twee keer per dag aangebracht. Bescherming tegen de zon is van belang, omdat dit middel de huid gevoeliger maakt voor zonlicht.

LASERTHERAPIE

Lasertherapie (vaatlaser, pulsed dye laser, CO₂-laser) kan soms succesvol zijn bij voetwratten.

OVERIGE LOKALE BEHANDELINGEN

Bij hardnekkige wratten kan men een behandeling overwegen, waarbij het celdeling remmende geneesmiddel bleomycine in de wrat wordt ingespoten.

Soms worden hardnekkige wratten behandeld met duct tape, diphencyprone, 5-fluorouracil, fotodynamische therapie of interferon, maar de effectiviteit van deze behandelingen is niet aangetoond.

WRATTEN ONDER DE NAGEL

Deze zijn zeer moeilijk te behandelen. Soms kan het verwijderen van de nagel worden overwogen, om beter bij de wrat te kunnen voor behandeling. Bij bevroren van de huid rondom de nagel kan soms de nagel permanent worden beschadigd.

Zijn wratten te genezen of blijft u er altijd last van houden?

De meeste wratten verdwijnen vanzelf, maar het kan wel lang duren. Wratten op de hand, onder de nagels en op de voetzolen kunnen zeer hardnekkig zijn. Wratten komen vaak terug, ook op een andere plek dan waar ze eerst zaten.

Wat kunt u zelf nog doen?

Preventieve maatregelen hebben alleen bij voetwratten enig nut. In alle andere gevallen zijn deze veel moeilijker of minder praktisch uitvoerbaar. Door niet op blote voeten te lopen in gemeenschappelijke ruimtes, zoals zwembaden en gymnastieklokalen, kan men de kans op infectie verminderen.

Vele behandelingen kunnen napijn geven. Hiervoor kunt u een pijnstiller gebruiken, bijvoorbeeld paracetamol. Indien er meerdere grote voetwratten tegelijk worden behandeld, is het raadzaam om een begeleider mee te nemen, die u naar huis kan brengen.

De behandeling van wratten is niet eenvoudig. Er is niet één goede methode die bij iedereen effectief is. De resultaten van de behandeling van wratten zijn daarom ook erg wisselend en vaak teleurstellend.

